

İBADETLER ANAYA VE BABAYA İTAAT

Eûzübillâhimineşşeytânirracîm.

Bismillahirrahmanirrahim

el-Hamdü li'llâhi Rabbi'l-âlemin ve'l-âkibetü li'l-müttekîn, es-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ Muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecmaîn.

İ'lemû eyyühe'l-ihvân, enne efdale'l-kitâbi kitâbullâh ve enne efdale'l-hedyi hedyü Muhammedin sallallahu aleyhi ve sellem ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ ve külle muhdesetin bid'atün ve külle bid'atin dalâletün ve külle dalâletin fi'n-nâr, ve bi's-senedi'l-muttasili ile'n-Nebiyyi sallallahu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

a. Kadınların sözünü dinlemek

طَاعَةُ النِّسَاءِ نَدَامَةٌ

*Tâatü'n-nisâi nedâmetün.*¹

1 Kudâ'î, *Müsnedü'ş-Şihâb*, I, 160, r. 226; Deylemî, *el-Firdevs*, II, 452, r. 3948; İbn Asâkir, *Târîhu Dimeşk*, LIII, 141; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, XVI, 285, r.

Tâatü'n-nisâi. “Kadınların sözünü dinlemek.” Kadınlara itaat etmek, onların dediğini yapıvermek.

Nedâmetün. “-Neticesi- nedâmettir.”

Taâtün mer'etin. diye bir tane daha var; o da aynı ibaredir.

İnsan bunun nedenini sorar. Kadın, yaradılış itibariyle erkekten zayıftır. Hepimiz zayıfsak da kadının zayıflığı daha çoktur.

“Kadının saçı uzun, aklı kısa” derler. Onların şehvetleri galiptir. Hep arzularına uygun işleri isterler. Onun için onlara uyulursa neticesi hep nedâmet olur.

Lâ baraza ebarre mine'l-cehl. “Cehilden daha zararlı hiçbir şey yoktur.” En büyük zarar cehildedir, câhilliktedir.

Ve lâ şerre mine'n-nisâ. “Kadınlardan daha şerli bir mahlûk yoktur.” denmiş. Onların kulakları duymasın.

44493; Ukaylî, *ed-Duafâ*, IV, 74; İbn Adî, *el-Kâmil*, IV, 249; Gümüşhânevî, *Râmûz*, 312, 1.

Malum ya Şimdi yaz vakti. Hepsi ister ki “Bizim de deniz kıyısında bir evimiz olsun, banyoya gidelim, pazar günü gezmelere gidelim.”

Hep isterler, arzuları vardır. “Hava alalım, nefes alalım.” derler. “Güneşten istifade edelim.” derler. “Kumdan istifade edelim.” derler. İnsanı kandırırlar.

Cemaatten alıkoyarlar, bir. Günahlara girmeye vesile olurlar, iki. Ondan sonra birçok paranın harcanmasına, zâyi olmasına sebep olurlar, üç. Birçok zararları vardır.

Geçen gün Eyüp Sultan camiinin imam efendisi geldi. İki tane mi üç tane mi çocuğu varmış. OkutuyormuŐ. Fakat bunları okutmaya gücünün yetmediğinden ve bunlara burs da alamadığından Őikâyetçi olduğunu söyledi.

Tabi bunlara ayda 250-300 lira bir burs vermek lazım.

Bu banyocuları bulsak da hepsine; “Bize iki yüzer lira verin, biz de bu çocukları burslu okutalım.” desek hiç birisi bu iŐe sokulmaz.

Ama üç yüzü, beş yüzü, bini orada istediği gibi harcar. Bu nedâmet, neticede ne zaman olacaktır, bilmem. Bazen göz yummadan olur. Bazen de göz yumduktan sonra o nedâmetlerin acısı meydana çıkar. Allah cümlemizi muhafaza etsin.

Fe-inne eksere mâ yeştemülk düvel.
“Mülkleri berbat eden, devletleri perişan eden şey.” *Tâati’n-nisâ.* demişler. Ben demiyorum, diyenleri naklediyorum. “Evleri perişan eden, onların sözlerine itaattir.”

Onun için Hz. Ömer demiş ki;

Hâlıkü’n-nisâ fe-inne fîhi lâ finne’l-bereket. “Onların sözlerine muhalefet edin çünkü bu muhalefetinizde bereket vardır.”

Bir tabiri nakletmiş:

“Müşavere edin, müşavere ettikten sonra onlara muhalefet edin; bu yanlış sözdür.” diyor.

Hâlıkü’n-nisâ fe inne fîhi lâ finne’l-bereket. “Çünkü onlara muhalefette bereket vardır.” demişler.

Allah cümlemizi affetsin. Tevfikât-ı sa-medâniyyesine mazhar eylesin.

طَاعَةُ اللَّهِ طَاعَةُ الْوَالِدِ، وَمَعْصِيَةُ اللَّهِ مَعْصِيَةُ الْوَالِدِ.

*Tâatu'llâhi tâatü'l-vâlidî ve ma'siyetü'llâhi ma'siyetü'l-vâlidî.*²

Tâatu'llâhi tâatü'l-vâlidî. *Vâlid* diye anayla babaya derler. “Anayla babaya itaat, Allah’a itaat gibidir.” Binâenaleyh nasıl Allah’a itaat borcumuz ise onlara da itaat üzerimize vaciptir, borçtur.

Onun için “*Valid*, ana baba ister cahil olsun, ister bilgin olsun, ister sefih olsun, onlara itaat menduptur.” demişler.

Ana baba alim olursa, fâzıl olursa itaat vaciptir. “Alim, fâzıl olmadığı halde, -cahil aklı ermediği halde- ona itaat menduptur.” demişler.

2 Taberânî, *el-Mu'cemü'l-evsat*, II, 369, r. 2255; Heysemî, *Mecme'u'z-zevâid*, VIII, 136-137, r. 13391; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, XVI, 467, r. 45479; Gümüşhânevî, *Râmûz*, 312, 2.

b. Anaya babaya isyan, Allah'a isyandır

Ve ma'siyetü'llâhi ma'siyetü'l-vâliidi.

“Anaya babaya isyan, Allah’a isyandır.”

Anaya babaya itaat nasıl Allah’a itaat ise anaya babaya isyan da Allah’a isyandır.

Onlar bizim bu âleme gelmemize vesile olmuşlardır. Bizi bu hâle kadar yetiştirmeye vesile olmuşlar, uykularını terk etmişler, birçok eziyetlere, masraflara girmişler, bizi okutmuşlar, meydana getirmişler. Onlara muhalefetin hiç de doğru olmadığı kitâb-ı İlâhîye ile ferman olunmuştur.

O kadar ki;

Allah celle ve alâ onlara “üf” demeyi bile yasaklamıştır. Hani sıkıldığımızda, kızdığımızda söyleriz. En aşağı bir şeydir.

Allahu Teâlâ; “Aaa of, bıktık senden gibilerden sözü bile söylemeyin.” buyuruyor.

طَالِبُ الْعِلْمِ بَيْنَ الْجُهَّالِ كَالْحَيِّ بَيْنَ الْأَمْوَاتِ.

*Tâlibü'l-ilmi beyne'l-cühhâli ke'l-hayyi beyne'l-emvât.*³

Tâlibü'l-ilmi. “İlmin talebi.” İlim talep etmek, ilim tahsil etmek.

Beyne'l-cühhâli. “Cahil dolu.” Dünyaya dalmışlar, dünya işleriyle meşguller. Her birisi kazanç peşinde.

Onların arasından birisi çıkıyor da “Ben de Allah’ın kitabını öğreneceğim, dinimi öğreneceğim.” diyerek tahsile koyuluyor.

Bu adamın kıymeti, *ke'l-hayyi beyne'l-emvât.*

Tâlibü'l-ilmi beyne'l-cühhâli ke'l-hayyi beyne'l-emvât. “Ölülerin arasında bir dirinin kıymeti neyse cahillerin arasından ilmi tahsile kalkan adamın da kıymeti böyledir.”

Ölüler arasında bir diri var. Herkes ölü; *tâlibü'l-ilm* “diri” demektir.

3 Deylemî, *el-Firdevs*, II, 439, r. 3911; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, X, 143, r. 28726; İbn Hacer, *el-İsâbe*, II, 178; İbnü'l-Esîr, *Üsdü'l-ğâbe*, II, 10, r. 1157; Gümüşhânevî, *Râmûz*, 312, 3.

İlme ölüm yoktur. *Tâlibü'l-ilme* de ölüm yoktur. Değiştirirse dünyasını değiştirir. Onun için Cenâb-ı Peygamber burada ilmi talep etmeye teşvik ediyor.

“Hangi ilmi talep edelim, Hocaefendi?”

İlmin sayısı çoktur. Kim bilir, maarifçiler bilir dünyada ne kadar ilim vardır. Fakat bunların hiç birisi matlub değil. Matlub olan ilim Allah ilmidir. Allah'ı bilmek ilmidir, *mârifetullah*'tır.

Allah'a ibadet edeceğiz. Biz o Allah'ı bilmezsek, ona nasıl ibadet ederiz? İnsan bilmediği şeye ibadet eder mi?

Evvela bilmek; ondan sonra ona ibadet etmek lazımdır.

Namaz kılacağız. Namazın nasıl olduğunu, nasıl kılacağımızı bilmezsek namaz nasıl kılınır?

Evvela hepsinin ilmi lazımdır. Binâenaleyh evvela Allah'ı bilmek, her mü'min muvahhide şarttır.

Allah nasıldır yahu, kime Allah denir? Nereden başlamıştır, nerede biter? Yeri neresidir? Nerede durur? Nerede kalkar? Yer mi, içer mi? Birçok şeyler vardır.

Onun için İbrahim Hakkı hazretlerinin *Akâid*'ini okuyun. Bu kitap Türkçe'dir, biraz Farsça'yla karışıksa da Arapça'yla çözülür.

Türkçe akâid kitapları var, onları mutlaka okuyunuz. O akâid kitapları bilinmedikçe Allah bilinmez. Allah'ı bilmek için akâid-i İslâmiye'yi okumak ve anlamak lazımdır. Zannedersen müftü efendinin o büyük ilmi-halinde de [*Akâid*] bölümü mevcuttur.

Fakat bu ilim, öyle kitaplardan alınmaz. Kitaplardan alınacak ilim, bu gözün gördüğü ilimdir. Halbuki bu göz Allah'ı görmez ki. Allah'ı gören gönüldür. Allah'ı gören gönül gözüdür.

Gönül gözü olduğu için *ve innehüm la yefhemûn*, dedi.

Niçin cahillere böyle dedi?

Çünkü onlar anlamazlar.

بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ

*Bel ekserühüm lâ ya'kilûn.*⁴

“Bilmezler.”

Bilmedikleri için *ke'l-emvât*. “Anlamayan, bilmeyen ölü gibidir.”

Anlamıyor ve bilmiyorsa o ölü sayılır.

طَالِبُ الْعِلْمِ طَالِبُ الرَّحْمَنِ

*Tâlibü'l-ilmi tâlibü'r-Rahmân.*⁵

Onun için *tâlibü'l-ilmi tâlibü'r-Rahmân*.
“İlmi Allah için talep edecek.”

Allah'a talip olan kimse, ilmi talep eder.
Allah'ı talep eden kimseler, ilmi talep eder.

İlim çoktur.

İlmin hangisi daha eşreftir?

İlmin derecesine göre değişir.

⁴ 29/ Ankebût 63.

⁵ Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, X, 161, r. 28834; Gümüshânevî, *Râmûz*, 312, 4.

Bugün doktorluk güzel bir ilimdir. Çünkü hayatımıza, sağlığımıza vesile oluyorlar. Bizi mümkün mertebe hastalıklardan korumaya çalışıyorlar. Güzel bir şeydir.

Başka bir sürü ilim var. Mühendislerin ilmi, memleketin imarına yarar. Devletin işine yararlar.

Birçok ilim vardır. Fakat *Allah ilmi* en eşref ilimdir çünkü ilmin şerâfeti, Allah'ın şerâfetiyledir.

Şeref kimindir?

Allah'ındır. İnsan Allah'ın şerefiyle şerelenir.

Binâenaleyh talep ettiği ilim hangi ilimse onun şerefi o ilmin şerefiyle ölçülür.

Onun için *tâlibü'l-ilmi tâlibü'r-Rahmân*'dır. Talibin şerefi Rahman olan Hz. Allah'ı talep ettiğinden dolayı her ilmin farkındadır.

Yine birisi söylüyor.

İlmi talep eden insan, *rüknü'l-İslâm*, İslâm'ın köküdür.

İslâm ancak ilimle durur. İlim bitti mi İslâm da biter. İlim, İslâm'ın rüknüdür, köküdür, esasıdır. Çünkü ilim durdukça İslâm durur. İslâm'ın ölmesi, ilmin ölmesiyledir.

Şimdi camilerimiz açık, mektepler açık, her şeyler açık. Herkes istediği yola gidebilir. Ne var bak, ne kadar güzel! Fakat en güzel yol, ilimdir. İlim yolunu söndürdün mü biter. İlim bitince İslâm da kendiliğinden gitti demektir.

Yû'tî ecrehû mea'n-nebiyyîn. "Bu tâlibü'l-ilm olan insanların ecirleri." *Mea'n-nebiyyîn.* "Peygamberlere verilen ecirlerle bir olur."

Şimdi aşağı taraflarında ne kadar tatlıları gelecek.

İnsan böyle bir ilmi bırakır da dünyanın fani ilimlerine [dalar mı?]

Tabi hepsinin bir menfaati var, icabı var, iktizası var, lüzumu da var. Var ama bunlar gözünü yumuncaya kadardır. Gözünü yumdun mu hepsi biter.

Geceleri uyurken bazen bazı tatlı tatlı rüyalar görürüz.

Uyandık mı ne var?

Ağzımıza bal sürülmüş. Ağzımız ballı ballı ama ortada bir şey yok.

Dünyanın ilmi de tıpkı bunun gibidir. Gözünü yumdun mu hepsi biter. Bugün mevkiin iyidir, şerefin iyidir, kıymetin yüksektir ama bunlar hep bu dünyaya aittir. Gözünü yumdun mu hepsi bitti, gitti.

Binâenaleyh ilmin fedâili, *Mea'n-nebiyyîn*. Peygamberler'in ecriyle beraber ki bu ebedî bir ecirdir, en büyük ecirdir.

c. Gazinin sevabı neyse ilim tahsil edenin sevabı da budur

Tâlibü'l-ilmi li'llâh. "Ama ilmi Allah için talep edecek."

طَالِبُ الْعِلْمِ لِهٖ كَالْغَازِي وَالرَّائِحِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ عَزَّ
وَجَلَّ

*Tâlibü'l-ilmî'llâhi ke'l-ğâzî ve'r-râihi fî-sebilillâh azze ve celle.*⁶

Tâlibü'l-ilmî'llâh ke'l-ğâzî. “İlim tahsil eden adamın sevabı, düşman karşısında dövüşen ve selametle gazi olarak evine dönen adamın sevabı gibidir.”

Gazinin sevabı neyse ilim tahsil edenin sevabı da budur.

Ve'r-râihi fî-sebilillâhi azze ve celle.
“Allahu Teâlâ'nın yolunda kazanca giden insan misalidir.”

طَبَقَاتُ أُمَّتِي خَمْسَةٌ طَبَقَاتٍ، كُلُّ طَبَقَةٍ مِنْهَا
أَرْبَعُونَ سَنَةً، فَطَبَقَتِي وَطَبَقَةُ أَصْحَابِي أَهْلُ الْعِلْمِ
وَالْإِيمَانِ، الَّذِينَ يَلُونَهُمْ إِلَى الثَّمَانِينَ أَهْلُ الْبِرِّ
وَالتَّقْوَى، الَّذِينَ يَلُونَهُمْ إِلَى الْعِشْرِينَ وَمِائَةٍ أَهْلُ
التَّرَاحِمِ وَالتَّوَاصِلِ، الَّذِينَ يَلُونَهُمْ إِلَى سِتِّينَ وَمِائَةٍ

6 Hatîb, *Târîhu Bağdâd*, VIII, 227; Gümüştânevî, *Râmûz*, 312, 5.

أَهْلُ التَّقَاطُعِ وَالتَّدَابُرِ، الَّذِينَ يَلُونَهُمْ إِلَى الْمِائَتَيْنِ أَهْلُ الْهَرْجِ وَالْحُرُوبِ.

*Tabakâtü ümmetî hamsetü tabakâtin, küllü tabakatin minhâ erbeûne seneten fe-tabakâtî ve tabakâtü ashâbî ehlü'l-ilmî ve'l-imâni ellezîne yelûnehüm ile's-semânîne ehlü'l-birri ve't-takvâ, ellezîne yelûnehüm ile'l-ısrîne ve mietin ehlü't-terâhumi ve't-tevâsıl, ellezîne yelûnehüm ilâ sittîne ve mietin ehlü't-tekâtı ve't-tedâbir, ellezîne yelûnehüm ile'l-mieteyni ehlü'l-herci ve'l-hurûb.*⁷ (bk)

Tabakâtü ümmetî. "Cenâb-ı Peygamber ümmetini bölümlere, tabakalara ayırdı." *Hamsetü tabakâtin.* "-Benim ümmetimin dereceleri, tabakaları, beş tabaka üzerindedir." *Küllü tabakâtin minhâ erbeûne sene-*

7 Deylemî, *el-Firdevs*, II, 459, r. 3965; İbn Asâkir, *Târîhu Dimeşk*, LXVII, 284; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, XI, 530, r. 32471; İbnü'l-Cevzî, *el-Emsâl*, III, 196-197; Gümüşhânevî, *Râmûz*, 312, 6.

ten. “Her tabakanın müddeti 40 senedir.” Bu tabaka 40 sene sonra değişir.

Fe-tabakatî ve tabakâtü ashâbî. “Benim bulunduğum devir, benim ashabımın bulunduğu bu devir 40 senelik bir devirdir.”

Ehlü’l-ilmi ve’l-imâni. “Onların devirleri, ilim ve iman devriydi.”

40 sene Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* hilafette, Peygamber’den sonra 30 sene. 10 sene kendi devri, 40 sene. Demek 30 sene sonra iş bitiyor.

Hüm erbâbü’l-kulûb ve eshâbü’l-mükâşefeh. “Bunlar *erbâb-ı kulûb*, kalplerin hocası, kalplerin üstadı, kalp sahipleri, gönül sahipleridir.”

Gönül sahipleri, dünyanın, âhiretin ne olduğunu bilen ve Allah’ı iyi tanıyan insanlardır. Görerek bilen insanlardır.

Ve ashâbü’l-mükâşefati. “Keşif sahipleridir.” Keşfi, hakikidir. Bugünkü evliyânın keşifleri yüzde elli iskontoludur. Bir şeyi keşfeder, anlar ama yüzde elli iskontoludur. Hakikat olarak tamı tamına çıkmaz. Fakat o

günün ashabının keşifleri yüzde yüzdür, de-
ğişmez.

Ve'l müşahedât. “Müşahede sahipleri.”
Şahit, görüyor...

Nasıl?

Hız. Ali Efendimiz; “Ben görmediğim Al-
lah’a ibadet etmem.” demiş.

Nasıl?

Gönlü görüyor ya. Âsârına bakıyor, ken-
disini görmüş gibi oluyor.

Bu kâinat böyle kendiliğinden olur mu?

O ay, o yıldız, o güneş, o sayısını Al-
lah’tan başka kimsenin bilmediği yıldızlar
nasıl kendi kendine o kadar senelerden beri
intizamını katiyen bozmamış bir şekilde de-
vam etmektedir?

Bu Kudretullah’ın işi değil de kimin işi-
dir?

Nasıl tabiattir bu tabiat ki bazen kış ya-
par bazen yaz yapar, bazen yağmur yağar
bazen yağmaz. Tabiat aynı eserini icra eder.
Halbuki görüyoruz ki yazın bazen kış oluyor,

yağmur yazın yağıyor, kışın yağmıyor. Her çeşit hâle giriyor.

Niçin?

Emir Allah'ındır.

Bir şeyi bilmek, *illâ ba'de keşfi'l-mağlûb*. "O bilinecek şeyi keşfetmeden ona ilim hâsıl olmaz."

Bu nedir?

Taştır, topraktır. Buna bir mükâşefe lazımdır. Bu neyin nesidir, iyice bilebilirsen işi anlarsın.

Binâenaleyh Allahu Teâlâ'yı bilmek öyle kolayca kitaplardan okumakla olmaz.

"Allah vardır..."

Nedir?

Birdir.

Lâ ilâhe illallah diyoruz ya, çok güzel el-hamdülillah. "Allah ona nasip etmiş." diyoruz, güzel.

Bu *lâ ilâhe illallah*'ı demek kolay da iş *lâ ilâhe illallah*'ın yolunda gitmektir.

“Allah” demek kolaydır. Hepimiz diyoruz, Elhamdülillah.

Fakat niçin Allah’ın yolunda gitmiyoruz? Niçin Allah’ın emirlerine imtisal etmiyoruz? Niçin yasaklarından kaçınmıyoruz?

Allah’ın emriyle yasağı birdir. İkisi de Allah’ındır. Buna “yap” diyor, buna da “yapma” diyor. “Yapma” diyen de Allah, “yap” diyen de Allah’tır. “Yap” dedi mi yapıp vazifeye uyuyorsun da “yapma” dediğini niçin yapıyorsun?

Allah kusurlarımızı affetsin.

Onun için ki *taâti nisâeti nedametün* dediğinde hikmetler vardır.

Cenâb-ı Peygamber hazretleri biz insanların zevk u sefâyâ dalmalarını sevmiyor ve istemiyor. Kanaatkâr olmalı ve elden geldiğinden fazlasıyla cemiyetin muhtaçlarına yardım etmelidir.

Halbuki sen zevk u sefaya daldığın vakitte cemiyetin zuafâsıyla, fukarâsıyla alakan çoktan kesiliyor. “Onlar benim kapıma uğra-

masınlar” diye ne yapmak lazımsa onu yapıyorsun.

Üst tabakanın insanları ise ehl-i ilimdir, ehl-i imândır.

Size bir Talha’yı söyleyeyim:

Talhâ, Hz. Ebû Bekir’in zamanında Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*’e iman eden beş kişiden biridir. Allah şefaatine nâil eylesin.

Uhud Muharebesi oluyor. İslâm ordusunun içine düşman sokulmuş, orduyu dağıtmış. Orduyu dağıtınca Peygamber yalnız kalmış. Peygamber’in etrafında on iki bahadır dikilmiş. Rivayete göre Peygamber’in önüne bir de Talha dikilmiş, siper olmuş. Seksen küsür yerinden yara almış. Hala duruyor...

“Ona isabet edecek ok, kurşun, taş, toprak bana gelsin de Resûlullah’a bir şey olmasın.” diyor.

Şimdi o ilimle, senin ilmini ölçelim bakalım. Bizim bilgimizi ölçelim bakalım.

Hız. Talha'nın 1000 kölesi varmış. Kendisine her gün sayısız vâridât geliyor. Fakat üzerinde elbise yok, şöyle namaz kılmaya yakışır bir elbisesi yok. Akşama evinde çorbası da yok. Bütün kazancını fukarâyâ tahsis ediyor. Bir bahçesi varmış, onu 700 bin dirheme satmış. O 700 bin dirhemi akşama bırakmamış.

Kalpteki merhamete bak, kalpteki acıya bak, kalpteki şefkate bak. İslâmlığın ölçüsüne bak. Sen gel de bir de bizi ölç!

Biz deniz kıyısında yaşayalım da, başkası ne olursa olsun, bana ne?

Ne akıl be!

Orada iki ay oturacak, altmış bin, seksen bin, yüz bin lira verip de bir ev alıyor. İki ay için orada oturacak. Sen Allah'tan şifa istiyorsan Allah'ın evine, ibadethanesine gir, camiye gir. Allah'a elini aç. Şâfî Allah, kâfî de Allah'tır.

Sen ne denizden, ne kumundan şifa alabilirsin. Aldığın şifa, seni günahlara ve mâsiyetlere sokar. Halbuki Allah'ın evinde otursan

da o paraları Allah'ın muhtaç kullarının yardımına versen için de dışın da şifa dolar.

d. İlmin zuhûru kalpte olur

Ve zuhûruhû bi'l-kalbi. "Bu ilmin zuhûru kalpte olur."

Kalbin "Allah" dedi miydi yandı. Dünyanın her tarafı dönse de; "İkidir, üçtür, beştir." dese onun kalbi "bir Allah" der. Çünkü gözüyle, gönül gözüyle görüyor.

Gözün görmesi için, şu dışarıyı görmek için, bu duvarın ortadan kalkması lazımdır. Bu duvar ortadan kalkmadıkça duvarın arkasını göremeyiz. Gönlün de Allahu Teâlâ'yı görebilmesi için bu perdelerin, bu duvarların kalkması gerekir.

Gönlün önünde perdeler vardır; bu perdeler duvarlardan da kalındır. Buna "nefis perdeleri" diyorlar. O nefis perdeleri kalkmadan da Allah'ın müşahedesi mümkün değildir. Halbuki biz mücahedeye hiç yanaşmayız. Bizim hiç mücahedede yüzümüz yoktur.

İlim sıfatın li'l kalp. “İlim kalbin sıfatıdır.”

Gözün, ağzın, burnun, dilin değildir. Bu içeride varsa vardır, yoksa hiç.

Kitapları okur, papağan gibi söyler, söyler fakat içte bir şey yoksa hepsi boştur. Bunlar tıpkı bizim kabzımallara benzer. Köylü onlara mallarını gönderir, onlar da satarlar, aradan kârlarını alırlar. Ama kendisinin bir şeyi yoktur.

Şimdi bak *ve'l ilmü sıfatün li'l-kalbi's-selîm.* “İlim, kalb-i selîmin sıfatıdır.”

Kalb-i selîm nedir?

Allah'ın;

إِلَّا مَنْ آتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ

سَلِيم

*Yevme lâ yenfeu mer'ün ve lâ benûn illa men eta'llâhe bi kalbin selîm.*⁸ dediği o selim kalptir.

Nasıldır o kalb-i selîm?

Ve's-selîm hüvellezî leyse ila mağluk mesel. “Allah’ın mahlûklarına katiyen bakmaz.” Allah’a bakmaktan, Allah’ın mahlûklarına bakmaya vakit bulmaz. Onun işi, gücü, derdi Allah ile dir.

Leyse ile'l-mahlûkı nazarun. Velâ li şeyin hatabun. “Hiçbir şeyden de korkmaz.” Allah’tan gayrı hiçbir şeyden korkusu yoktur.

Ve la li'd-dünyâ esar. “Dünyaya da hiç kıymet vermez, ehemmiyet vermez.”

Veysel Karânî’ler gibi, Dânâ’lar gibi. Dünyaya hiç iltifatları yoktur. İşleri hep Allah’tır. Üstleri başları perişandır fakat kendi içleri deryadır.

Ve'İlezîne yelûnehû ve's-semânîn.

⁸ 26/ Şuara, 88-89.

O, 40 sene geçer. O, 40 sene insanları böyle insanlardır. Ehl-i keşif, ehli mükâşefat, nur içine gark olmuş insanlardır. Varlıklarını kendileri için hiç saklamazlar. Varlıklarını Allah için Allah'ın kullarına yedirmeye çalışırlar. Düşmandan katiyen korkmazlar. Canlarını Allah yolunda feda ederler.

“Onu takip eden ikinci kırk sene de.” *İle's-semânîne*. “Seksen seneye kadardır.” *Ehlü'l-birri ve't-takvâ*. “Bunlar da iyi insanlardır, takvâ sahipleridir.”

Fakat birinci dereceye ulaşamazlar. Birinci derecenin sahiplerinden değildirler. Yalnız, ehl-i birr, ehl-i takvâdırlar. Allah'tan korkarlar. Emirlerine imtisal ederler. Yine ihsanları boldur, mücâhedeleri de vardır. Vardır ama birinci sınıftaki insanlara yetişmelerine imkân yoktur.

Vellezîne yelûnehüm ile'l-ısrîne ve mietin. “Bir 40sene daha geçip 120 seneye gelince.” *Ehlü't-terâhumi ve't-tevâsıl*. “Bunlarda da merhamet vardır.”

Akrabâ-ı taallükâta önem verirler, sıla-i rahim yaparlar. İbadet-i taatlerinde kusur etmezler. İyi insanlardır. Fakat bunlar da ikinci derecenin ashabına ulaşamazlar. O 80 senelik insanların derecesine ulaşamazlar. Birinciye hiç ulaşamazlar.

Vellezîne yelûnehüm ilâ sittîne ve mietin. "160 senesine gelince."

Sen şimdi bunu iyi dinle de bu günkü senemizi ölç, buna göre numara ver.

160 senesine gelince...

Ehl'üt-tekâturı ve't-tedâbir. "O zaman bozulma başladı; insanlar birbirlerine sırt çevirdiler."

Döndüler, birbirlerine küstüler, darıldılar, birbirlerinden merhameti, yardımı kestiler. Öyle bir devir oldu.

Vellezîne yelûnehüm ile'l-mieteyni. "200 seneye varınca."

Ehlü'l-herci ve'l-hurûb. "Ondan sonra kavgaların, gürültülerin, harplerin, kıyametlerin koptuğu bir devirdir."

Allah yine hepimizi afv u mağfiret eylesin. Bugün 1400 senesine giriyoruz. 1400 senesinin insanıyız.

Şimdi güneş Sibiryaya taraflarında diyorlar, güneşten uzakta da onun için çok serin, tesiri yok. Güneş oraya daha yakında olduğu için Arabistan çok sıcaktır. Bizim Diyarbakır oralara yakın galiba ki harareti fazla geliyor.

O zamanın insanları Peygamber'e pek yakındı da oradan aldıkları hararet, Peygamber'den aldıkları kuvvetle bir araya geldi; o hâli buldular. Biz de Peygamber'den 1400 sene sonra Sibiryaya'ya düşmüş insanlar gibiyiz. Eğer bizde zerre kadar gönülden nasip yoksa vay halimize! Allah yardım etsin.

Ama gönül sahipleri için uzaklık ve yakınlık yoktur. O kırk senenin insanı nasılsa gönlü olduğu takdirde bugünkü insan da o kırk senenin insanına benzer.

Binâenaleyh çalışılacak ilim, *ilm-i kalb*'dir. O kalp ilmini öğrenip onu mücâdeheye alıştırmak lazımdır. Dünyanın zevkin-

den, sefasından feragat ederek Allah'a yönelmek lazımdır.

Şimdi namaza durduk, Allahuekber dedik, ben namazı kılarken *taatü'n-nisâi nedâmetün* hadisi aklıma geldi, şimdi orada söyleyeceğimi düşünürken ikinci rekâta oturmayı unuttuk, ayağa kalktık. Şimdi tabi burada da Cenab-ı Hakk'ın hikmetleri boldur.

Bir kere bu oturma vaciptir, ayağa kalkmak farzdır. Ben bir kere ayağa kalkmışım artık, oradan aşağı dönmek caiz olmaz. *Allahuekber, Subhanallah* demeler fayda etmez.

Onun için kalkıp imama uymak lazımdır. Eğer ben beşinci rekâta kalksaydım o zaman siz oturur, kalkmazdınız, çünkü beşinci rekâta kalkılmaz, "beşinci rekât" diye bir şey yoktur. O zaman imam da hatırlar, döner, oturur.

Yine iyi dinleyin:

طَعَامِ الْمُؤْمِنِينَ فِي زَمَنِ الدَّجَالِ طَعَامِ الْمَلَائِكَةِ

التَّسْبِيحِ وَالتَّقْدِيسِ فَمَنْ كَانَ مِنْطِقَهُ يَوْمَئِذٍ

التَّسْبِيحِ وَالتَّقْدِيسِ أَذْهَبَ اللَّهُ عَنْهُ الْجُوعَ

*Taâmü'l-mü'minîne fî-zemeni'd-deccâli
taâmü'l-melâiketi't-tesbîh ve't-takdîs fe-
men kâne mentıkuhû yevmeizini't-tesbîha
ve't-takdîse ezheba'llahü anhü'l-cû'.⁹*

Taâmü'l-mü'minîne fî-zemeni'd-deccâl.

Allah bu "deccâl" denilen yaratığın şer-
rinden muhafaza etsin.

إِذَا فَرَغَ أَحَدُكُمْ مِنَ التَّشْهَدِ الْأَخِيرِ فَلْيَتَعَوَّذْ بِاللَّهِ مِنْ

أَرْبَعٍ يَقُولُ اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ جَهَنَّمَ

9 Hâkim, *el-Müstedrek*, IV, 557, r. 8561; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, XIV, 300, r. 38755; Gümüſhânevî, *Râmûz*, 312, 7.

وَمِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ

وَمِنْ شَرِّ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَالِ

*İzâ ferağa ehadüküm mine't-teşehhüdi'l-ehîri fe'l-yeteavvez bi'llâhi min-erbein yekûlü Allahümme innî eüzü bike min-azâbi cehenneme ve min-azâbi'l-kabri ve min-fitneti'l-mahyâ ve'l-memâti ve min-şerri fitneti'l-Mesîhi'd-Deccâl.*¹⁰

Hani geçen ki duamızda var ya, *Allâhumme innî eüzü bike min azâbi cehenneme ve min azâbi'l-kabri ve min fitneti'l-mahyâ ve'l-memâti ve min şerri fitneti'l-Mesîhi'd-deccâl.* Bu deccâlin şerrinden de Allah'a sığınıyoruz.

Bu deccal gelecek. Yavruları gelir, gider. Kendisi büyük deccaldır, Allah şerrinden muhafaza etsin.

Onun geldiği zaman mü'minlerin yemeği ne olacak?

10 Ebû Dâvud, "Salât", 184, r. 983.

Biz o zaman ne yiyeceğiz?

Taâmü'l-melâike. “Mü'minlerin taamı, meleklerin taamı olacaktır.”

O gün etle, balla, yağla yemek olmaz. O gün onlara bakar, onlarla beslenmeye çalışırsan Deccal'in adamı, Deccal'in kölesi, Deccal'in yardımcısı olursun. Bu meseleyi iyi dinle!

e. Mü'minlerin taamı, meleklerin taamıdır

Taâmü'l-mü'minîne fî-zemeni'd-deccâl taâmü'l-melâike. “Mü'minlerin taamı, meleklerin taamıdır.”

Nedir meleklerin taamı?

et-Tesbîh ve't-takdîs. “Sübhânallah ve Allahu Ekber; Allah'ı tenzih ve Allah'ı takdisdir.”

Elhamdülillah, Allahu Ekber gibi çeşitli tesbihlerdir, zikrullahtır.

Zikrullaha alışmamış bir insan, o devre rast gelirse ekmekleri, yemekleri yine alıştığı gibi yiyecek olursa Deccal'in kölesi olmaktan başka çaresi kalmaz.

Fe-men kâne mentıkuhû yevmeizini't-tesbîh ve't-takdîs ezheba'llâhü anhü'l-cû'.

Hız. İbn Ömer'den rivayet olunmuştur.

“Deccal'in devrinde her kimin ki taamı tesbîh ve takdîs olursa...”

Neyle doycak karnımız ya?

Adamın karnı tesbihle doyar mı?

Ezheba'llahü anhü'l-cû'. “Allah ondan açlığı giderir.” Artık o acıkmaz, melekler gibi olur.

Nasıl giderir?

Nasıl gidereceğini ben ne bileyim?

Kudret Allah'ındır.

Şimdi bir hadis var. *Dap* denilen bir hayvan var.

Hız. Peygamber;

“Ben yemem ama sizin işinize karışmam ister yiyin, isterseniz yemeyin.” buyurmuş.

O büyükçe bir hayvanmış. Kafası ufacık, kuyruğu çok uzunmuş. 40 günde bir kere işermiş. 700 yüz sene kadar yaşar, hiç su iç-

mezmiş. Hiç su içmeden 700 sene yaşıyor, 40 günde de ancak bir damla işermiş.

Cenâb-ı Hakk'ın kudretine nihayet var mı?

O hayvanı öyle yaptığı gibi bizi de yapar.

طَعَامُ السَّخِيِّ دَوَاءٌ وَطَعَامُ الشَّحِيحِ دَاءٌ

*Taâmü's-sehiyyi devâün ve taâmü'ş-şehîhi dâün.*¹¹

Taâmü's-sehiyyi. “Cömert insanların yemekleri, taamları.” *Devâün.* “Dertlere devadır.” Hastalara da şifadır.

Ve taâmü'ş-şehîhi. “Sıkı adamın yemeği.” *Dâün.* “Derttir.” Sıkı adamın yemeği, parası pulu, her şeyi derttir. Şahsa da derttir, memlekete de derttir, cemiyete de derttir.

11 Deylemî, *el-Firdevs*, II, 455, r. 3954; İbn Asâkir, *Târîhu Dimeşk*, LXXI, 271, r. -1; Ali el-Muttakî, *Ken-zu'l-ummâl*, III, 448, r. 7384; Hatîb, *el-Buhalâ*, I, 51; Gümüshânevî, *Râmûz*, 312, 8.

طَعَامُ يَوْمٍ فِي الْعُرْسِ سُنَّةٌ وَطَعَامُ يَوْمَيْنِ فَضْلٌ وَطَعَامُ
ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ رِيَاءٌ وَسُمْعَةٌ.

*Taâmü yevmin fi'l-ursi sünnetün ve taâmü yevmeyni fazlün ve taâmü selâseti eyyâmin riyâün ve süm'atün.*¹²

Taâmü yevmin fi'l-ursi sünnetün.

Urs diye düğün yemeklerine diyor.

Düğün yemeği *Taamü yevmin fi'l-ursi sünnetün*. “İlk günü sünnettir.” Bu davete de icabet vaciptir. Düğün yemeklerine davet olduğu vakitte gitmek vaciptir. Kendisi sünnettir, davete icabet vaciptir.

¹² Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, XI, 151, r. 11331; Heysemî, *Mecme'u'z-zevâid*, IV, 49, r. 6138; Heysemî, *Mecme'u'z-zevâid*, IV, 56, r. 6178; Ali el-Muttakî, *Ken-zu'l-ummâl*, XVI, 306, r. 44620; Ali el-Muttakî, *Ken-zu'l-ummâl*, XVI, 308, r. 44634; Gümüştânevî, *Râmûz*, 312, 9.

Ve taamü yevmeyni fazlün. Adamın vakti var, ikinci gün de ziyafet veriyor. “İkinci günkü ziyafet de de fazilettir.”

Ve taâmü selâseti eyyâmin. “Eğer üçüncü gün de bu yemeği yaparsa.” *Riyâün süm’atün.* “O artık riyakârlıktır.”

Bir gün, bilemedin iki gün; üçüncü günü makbul değildir.

Bazı büyükler üç gün, bir haftaya kadar ziyafet yapmışlar. Mesela büyük, varlıklı, milyarder bir adam bir hafta da yapar, bir sene de yapar. Fakat sünnet olan iki gündür. Üçüncü günü riyakârlık olur.

Ama bu yemeklere insanlar ayrı ayrı geliyorlarsa caizdir.

Bugün bu caminin halkını çağırmış, ona yediriyor. Ertesi gün başka caminin, başka mahallenin halkını çağırmış ona yediriyor. “O zaman kerahat kalkar.” diyor.

“Aynı insanların, iki gün, üç gün aynı sofrada yemesi tahrîmiye ile mekruhtur.” derler. “Ama başka başka insanlar gelip yiyorlar-

sa o zaman beis yoktur.” diyenler de olmuş-
tur.

طَلَبُ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ.

*Talebü'l-ilmî ferîdatün alâ-küllî müsli-
min.*¹³

Talebül ilmi. “İlm-i şer’îyi talep.”
Ferîdatün alâ-küllî müslimin. “Her erkek ve
kadın için farzdır.”

¹³ İbn Mâce, “Mukaddime”, 17, r. 224; Bezzâr, *Müsned*, I, 164, r. 94; XIII, 240, r. 6746; Ebû Ya’lâ, *Müsned*, V, 223, r. 2837; V, 286, r. 2903; VII, 96, r. 4035; Beyhakî, *el-Medhal*, I, 242, r. 326; Beyhakî, *Şuabu’l-îmân*, III, 195-196 r. 1545-1546; Taberânî, *el-Mu’cemü’l-evsat*, I, 7, r. 9; II, 289, r. 2008; III, 57, r. 2462; VIII, 195, r. 8381; Taberânî, *el-Mu’cemü’l-kebîr*, I, 36, r. 22; X, 195, r. 10439; Deylemî, *el-Firdevs*, II, 444, r. 3921; İbn Asâkir, *Târîhu Dimeşk*, XXII, 322, XXXVIII, 113; Heysemî, *Mecme’u’z-zevâid*, I, 119, r. 472; Ali el-Muttakî, *Kenzu’l-ummâl*, X, 130, r. 28651; Ebû Nuaym, *Hilyetü’l-evliyâ*, VIII, 323; İbn Abdülberr, *Câmi’u beyâni’l-ilm*, I, 23, r. 15; Hatîb, *Târîhu Bağdâd*, II, 302; Gümüşhânevî, *Râmûz*, 312, 10.

Burada *müslimetin* dememiş ama her kadın da bunun içine dâhildir. Her kadın ve her erkeğe İslâm'ın feraizini bilmek farz-ı ayn'dır.

Nedir onlar?

Bir kere Allah'ı tanımak lazımdır. Evvela Allah nasıl bilinecek, onu öğrenecek. *Amentü*'yü iyi belleyecek. Allahu Teâlâ'yı bilmesinin en kolay tariki, *Amentü billâh*'tır. Altı şeye inanmaktır. O altı şeye inanmak da kolay bir şey değildir.

Niçin?

Çünkü bugünkü insan; Allah hepsine akıl fikir versin. "Görmediğim şeye inanmam." diyor. "Meleklerle nasıl inanacağım?" diyor.

Canım, senin görmediğin bir sürü şey var. Sen kendi aklını görsene bakayım, göstere bana aklını. Gönlünü göstere bana. Gösteremezsin ki!

Sende Allahu Teâlâ'nın meleklerini görecek hangi göz var ki göresin?

Ona gönül gözü ister ki onları görsün.

Sen hiçbir makinenin sahihsiz işlediğini gördün mü?

Mutlaka onun başında düğmesine basacak bir adam duruyor. Ondan sonra fabrika alışıyor.

Binâenaleyh bizim içimizde, gözümüz de var, burnumuz da var, ağzımız da var, kalbimiz de var, midemiz de var. Her âzâmızda bir sürü melek var. Bunlar hep bizim üzerimizde vazifelidir. Bizim muhafazamız için görevlidir.

Ama biz bunları görmeyiz. Onların sayısını Allah'tan başka kimse bilmez. O kadar da oklardır. Emrolunduklarından başka hiçbir Şey işlemezler, emre mtdirler.

Onun için *taleb'l-ilmi ferîdatün*. Allah'ı bilecek, meleklerini bilecek, kitabını bilecek, âhireti bilecek, öldükten sonra dirilmeyi bilecek. Hayrın ve Őerrin de Allah'tan olduğunu bilecek.

İlmi öğrendikten sonra abdest nasıl alınır, gsl nasıl yapılır, namaz nasıl kılınır, kaç rekâttır, neler okunursa namaz sahih

olur, neler okunursa namaz kerahatte olur, bilinebilir.

Biz namaz kılarken ekseriyetle birinci rekâтта bir sûreyi okuruz. Yahut sureden bir iki sayfayı okuruz. Okuduktan sonra ikinci rekâтта *ve'd-duhâ*'ya geçëriz.

Canım, evvelki tam sûre değil. Sûreden bir parça okudun. İkinci rekâтта niçin sûreyi tam okuyorsun? Onun altını oku. Sûreye geçme.

Sonra birinci rekâтта iki sayfa oku. İkinci rekâtlarda üç sayfa oku.

Olmaz!

Birinci rekâтта birinci sayfadan on ayet, okur. On beş, yirmi âyet de ikinci rekâтта okur. Bunlar kerahat olur. Birinci rekâтта uzun, ikinci rekâтта kısa olacak. Birinci rekâтта âyetler okunduysa ikinci rekâтта da âyetlerin olması lazımdır. On âyet birinci rekâтта okuduysan, beş âyet de ikinci rekâтта okusun.

Sabah namazlarında ilk rekâtlar da uzun okunur. Öğlen ve ikindilerde iki rekâtın ikisi-

nin de müsavi olması lazımdır. Çünkü “Cemaat sabah namazına yetişsin.” diyerek birinci rekâtı uzun almışlardır. Çokça okunsun ki gelemeyen, geç kalan varsa yetişsin. Ama öğle ve ikindi namazlarında, hatta yatsı namazında da sûrelerin, âyetlerin denk olması lazımdır.

İnsan bazen sehven yapar. O mazurdur. Bilerek yapmak caiz değildir.

Binâenaleyh bu ferâizi bileceksiniz.

Abdest nasıl alınır? Gusül nasıl yapılır?

Gusül, mühim bir meseledir. İslâm’ın şartlarından en mühimi, gusüldür. Müslüman guslünü tehir etmez. Gusül vakti geldi mi onun yapılması ilk vazife sayar.

Gusülde bütün vücudun tamamıyla yıkanması lazımdır. Evvela niyet şarttır. Niyetsiz gusül olmaz. Niyetsiz nasıl namaz olmazsa niyetsiz gusül de olmaz.

“Cenâbetten tahârete niyet ettim.” diyeceksin. Ondan sonra suyu dökeceksin.

Evvela belden aşağısı yıkanır. Güzelce temizlenir. Ondan sonra abdest alınır. Bildiğimiz namaz abdesti gibi abdest alınır. Ondan sonra üç başına, üç sağına, üç de soluna su dökerek, bütün vücudunu ovalayacaksın. Çünkü su akar gider. Bazı yerlerden böyle iplik gibi akar, arası boş kalır. Ovalanmadıkça ıslanmaz.

Binâenaleyh elinle ya da bezle bütün vücudunu ovalayarak her tarafını ıslatman lazımdır. Bunların bilinmesi gerekir.

Oruç nasıl olur?

Zekâtın nasıl verilmesi lazımdır?

Halbuki şimdi namaz meselesine gelince Allah'ın emri, onu kolay görüyorlar. Abdest alıp namazı kılıyorlar. Zekâta gelince bin bir tane bahane bulur.

Canım, o da Allah'ın emri, bu da Allah'ın emridir. Ona niye bahane buluyorsun?

O, imandaki zafiyetin alameti oluyor.

Onun için bunları tamamıyla bilmek, bhusus hac meselelerinde Allah'ın verdiği kud-

ret varsa onunla hac vazifelerini yapmak ve yaptırmak yine mü'minin vazifesidir. Bunları da bilmek şarttır.

Asıl iş burada öldükten sonra başa gelecekleri iyi hatırlamaktır. Öldükten sonra başa gelecekleri hatırlamayan insan, bunları boş verir. Öldükten sonra başa gelecekleri güzel hesaplayabilen insan, bunları mümkün mer-tebe yapmaya çalışır.

طَلَبُ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ، وَوَاضِعُ الْعِلْمِ
عِنْدَ غَيْرِ أَهْلِهِ كَمُقَلِّدِ الْخَنَازِيرِ الْجَوْهَرَ وَاللُّؤْلُؤِ
وَالذَّهَبِ

*Talebü'l-ilmî ferîdatün alâ külli müsli-min ve vâdiu'l-ilmî inde ğayri-ehlihî kemükallidi'l-hanâzîri'l-cevhere ve'l-lü'lüe ve'z-zeheb.*¹⁴

14 İbn Mâce, "Mukaddime", 17, r. 224; Deylemî, *el-Firdevs*, II, 437, r. 3907; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, X, 131, r. 28652; Sehâvî, *Mekâsidü'l-hasene*, I, 440, r. 660; Gümüşhânevî, *Râmûz*, 312, 11.

f. İlmî talep etmek, her müslüman üzerine farzdır

Yine ikinci olarak;

Talebü'l-ilmî ferîdatün alâ-küllî müsli-min. “İlmî talep etmek, her müslüman üzerine farzdır.”

Bu ilim ilm-i şer'îdir, din ilmidir.

Bu meselede ihtilâf olunmuş. İmam Sührerdî hazretleri demiş ki;

“Bu ilim ilmü'l-ihlâs'tır. İhlâssız olan amellerin kıymeti yoktur. İhlâs sırf Allah için yapılan, katkısız bir ilme denir. Onun içine biraz katkı girse bozular, ihlâstan çıkar.”

Ve mârifeti âfâti'n-nefs. “Nefsin âfâtları vardır.”

Riya, kibir, haset, ucub... Nasıl farz olan iyilikler varsa terk olunması farz olan kötülükler de var;

Kendini beğenmek, hasetlik etmek, hırs yapmak, kibirli olmak, riyâ, ucub, şehvet, şöhret, bunların hepsi amelleri iptal eden tehlikelerdir. Hepsi birer mikroptur.

Nasıl mikroptur?

Kimisi veba mikrobu, kimisi kolera mikrobu, kimisi kanser mikrobu, kimisi bilmem ne mikrobudur. Çeşitli mikroplar insanı nasıl helak ediyorsa insanda korkusundan, o hastalığa tutulmayayım diye hemen aşılar yaptırır, ilaçlar alır.

İşte bu iç hastalıklarına tutulmamak için de Allahu Teâlâ'nın emrine imtisal edip nefisle mücahede etmek lazımdır. Nefisle mücahede etmedikçe ele geçmez.

Nefisle mücahede için biraz aç kalmak lazımdır. Ramazan orucu kâfi değildir.

Onun için demişler ki;

“Bir hırkaya, bir lokmaya kanaat ettikten sonra dünyada geçinmek kadar rahat bir şey yoktur.”

Fakat gözler buna razı olmadığı için insanı envai çeşit felaketlere sürüklerler.

Bak şimdi dinle!

Ve vâdiu'l-ilmî inde ğayri-ehlihî. “İlme talip olmayan insanlara ‘İlim öğreteceğim.’

diye uğraşmak.” *Ke-mükallidi’l-hanâzîri’l-cevhere ve’l-lü’lüe ve’z-zeheb.* “Hınzır, hanâzir denilen o pis hayvanların boyunlarına cevher dedikleri kıymetli şeyi takmak gibidir.”

Lü’lü dedikleri inci, altın gibi şeyleri onlara takmak ne kadar abesse ilimle alakası olmayan cühhâle, ilim istemeyen dinsizlere, ahlâksızlara ilim öğretmeye çalışmak da bu kadar tehlikeli bir şeydir.

Onun için edep kitabında zannedersen;

“Edepsize ilim öğretmek, eşkiyaya silah vermek gibidir.” der.

Tıynetler kolay kolay değişmiyor. İlim insanları az çok bir yola sokar fakat tıynet, hilkat bozursa o bozukluğunu yine yapacaktır. Binâenaleyh ona ilim öğretmek ilmi lekeleyemeye yarar. Çünkü o yine habâset işleyecek.

Başkaları bunu görüp; “Senin alim dediğin şu adamın yaptığı habâsete bak!” diyecek.

Herkesin de nefretini mucip olacak.

Binâenaleyh insanda o feraset olacak ki bu adama ilim lazım mı değil mi, bu adam okur mu okumaz mı; bu adam, adam olur mu, olmaz mı anlayacak ve ona göre de okutacak. Yoksa her önüne geleni okutmak doğru bir şey olmuyor.

طَلَبُ الْعِلْمِ أَفْضَلُ عِنْدَ اللَّهِ مِنَ الصَّلَاةِ وَالصِّيَامِ
وَالْحَجِّ وَالْجِهَادِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ.

*Talebü'l-ilmî efdalü indellahi mine's-salâti ve's-sıyâmi ve'l-hacci ve'l-cihâdi fî-sebilillâhi azze ve celle.*¹⁵

Şimdi bakınız:

Talebü'l-ilmî efdalü indellâhi mine's-salâti ve's-sıyâmi ve'l-hacci ve'l-cihâdi fî-sebilillah azze ve celle. “İlmi talep etmek, ilim sahibi olmak -ilm-i şer’i, ilm-i dinî, ilm-i fıkıh- ind-i îlâhîye’de kıldığımız nafîle namaz-

15 Deylemî, *el-Firdevs*, II, 438, r. 3910; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, X, 131, r. 28655; Gümüştânevî, *Râmûz*, 312, 12.

lardan, tuttuğumuz nafile oruçlardan, yaptığımız nafile haclardan, yaptığımız nafile cihatlarından, Allah için yaptığımız cihatlarından, hepsinden efdaldır.”

Niçin?

Oturduğumuz yerden ya bir okuyanı dinliyoruz veyahut kendimiz okutuyoruz. Yahut kendimiz kitabımızdan mütalaa ediyoruz. Bu; nafile ibadetlerden [efdal oluyor.]

Ben sabaha kadar namaz kılarım, bütün gün oruç tutarım, her sene hacca giderim, her muharebeye iştirak ederim, cihada giderim. Benim evde, oturduğum yerde okuduğum kitabım, mütalaam bundan efdal oluyor,

Talebü'l-ilmî. “Bu ilim, ihlâs ile nefsin âfâtını ve amelleri ifsat edecek şeyleri bilmektir.”

Evi yaparsın. Fakat bir gaz dökersen, bir de kibrit çaktın mı koca ev yanar, gider.

“Canım, ben bu evi yaparken kaç sene uğraştım da, o kadar da masraf yaptım. Nasıl olur da bir kibrit bunun hakkından gelir?”

İşte bir kibrit o evin yanmasına sebep olur.

Öyle ameller vardır ki bir anda insanın yaptığı bütün amelleri, habâ-ı mensûr eder.

Mesela hacca gittik, oradan dönüyoruz. Birçok da paralar harcadık, masraflar yaptık. Allah muhafaza etsin, ben rast geldim.

Mekke'den kalktık, Medine'ye gidiyoruz. Otomobilde bir kavga başladı. Arabada çeşitli insanlar var. Başladılar dine, imana kadar gitmeye.

Oradan birisi dedi:

“Ya hacılıktan yeni döndünüz, ne oldu size böyle? Hacılığınız da gitti, hocalığınız da gitti!”

Bunların imkânı varsa yeniden gelecek sene iade-i hac etmesi farzdır. Çünkü ağızdan kelime-i küfür çıkarıyor. Yaptıklarının hepsi heba oldu.

İmanın tecdîdi, nikâhının tecdîdi, haccının da yenilenmesi lazımdır. Amelleri mahvetti.

Neden?

O ağızından çıkardığı kötü bir söz her şeyi götürdü. Çünkü iman buradan girdi, buradan çıkar.

İman *Lâ ilâhe illallah* ile girdi, bunun zıttı olan küfürle de çıkar, gider.

Binâenaleyh bunun zıttı hangi sözü söylersen çıkarsın.

“Adam, senin kitabına kim inanır?”

Yallah!

“Adam, melekler kimmiş?”

Yallah!

“Öldükten sonra adam dirilir miymiş?”

Yallah!

“Kader neymiş?”

Bitti!

“Peygamber büyük adammış ya, öyle şey mi olur ya!”

Bunlar hep dinsizlerin safsatalarından ibaret şeylerdir.

Müslüman bunları ağzına alır mı?

Bir de baba çıkardılar şimdi, “Allah baba!” diyorlar.

Hasbüna’lîlâhu ve ni’mel-vekîl.

Allah baba olur mu ya?

“Allah baba!” diye gâvurlar diyor, sana ne oldu? Sen de onların arasına mı karışıyor-sun?

Binâenaleyh bunları bilmek lazımdır.

İmam Birgivî’nin *Ahlak* kitabı var, onu okumak lazım ki ne gibi ameller ibadetleri ifsad eder, yok eder bilelim. Ne gibilerinin ne gibi zararları vardır; onları okuyup anlamak gerekir.

Demek ki ilmin talebi namazdan, oruçtan, hacdan, cihattan efdal oluyor.

Çünkü cihat muayyen bir yerde gâvurlarla dövüşmekle olur. Hudutların bir kısmı neredeyse orada askerler toplanır, dövüşürler. Yahut iki yerde, üç yerde toplanılır.

Binâenaleyh ilmin hududu yoktur, mıntıkası yoktur. Şark ile garp arasına sirayet

eder. İlimle düşmana karşı çıkmak, düşmanı yok etmektir.

Topunla düşmanın hakkından gelemezsin. Silahınla düşmanın hakkından gelemezsin. Düşmanın hakkından gelecek ilmindir. İlmini iyi öğren. Allah'a iyi dayan, Allah senin yardımcındır. Dünyada herkesi yenersin.

İlk müslümanın gâvurları yenişinin sebebi budur.

İlk müslümanın nesi vardı yahu?

Acemistan'la muharebe edecekler. Acem ordusunun kumandanı anladı, bunları çağırdı.

“Siz deli misiniz yahu? Bak ne üstünüzde var, ne başınızda var. Gidin, şu benim hazinelerimi bir görün bakalım. Ne kadar isterse-
niz size vereyim, bu davadan vazgeçin, hadi gidin!” demiş.

Dediler ki;

“Bizim sizin ne malınızda, ne servetinizde, hiç bir şeyinizde gözümüz yok. Biz size i'lâ-ı kelimetullah için geldik. Ya İslâm'ı kabul edersiniz yahut sizinle dövüşürüz.”

İki yüz bin kişi filleriyle beraber karşısına çıkmış. O zaman tank yerine filleri vardı. Arap'ta ne fil var, ne bir şey var. Fili görünce Arap atlarının hepsi korktu, kaçtı. Arap süvarileri atlarından indiler, mevzilerine gittiler, filleri avladılar.

Bir takım mücahitler fillerin yanına yaklaşıp kemerlerini kestiler, aşağıya devirdiler. 20 bin kişiyle 200 bin kişilik Acem ordusunun altını üstüne getirdiler.

Bu ne kuvveti?

İlim kuvveti.

Allah'a dayanmışlardı, ölümden korkuları yoktu.

“Ölüm adama bir kere gelir, bir daha gelmez. O da Allah takdir ettiyse gelir. Böyle topuyla, tüfeğiyle gelmez.” diyorlar, Allah'a inançları kuvvetli.

Saldırdı mı karşısındaki orduyu perişan ediyor.

İşte İslâm bu şekilde az zaman içinde şark ile garp arasına yayıldı, gitti. Bugün ise

biz kabımıza çekilmiş durumdayız. Sebebi ilmimizin eksikliğidir.

Bak şimdi bir tane daha dinle!

طَلَبُ الْعِلْمِ سَاعَةً خَيْرٌ مِنْ قِيَامِ لَيْلَةٍ، وَطَلَبُ الْعِلْمِ
يَوْمًا خَيْرٌ مِنْ صِيَامِ ثَلَاثَةِ

*Talebü'l-ilmi sâaten hayrun min-kıyâmi
leyletin ve talebü'l-ilmi yevmen hayrun min-
sıyâmi selâseti.*¹⁶

Talebü'l-ilmi sâaten. "Saat" diye 60 da-
kikaya demiyor.

Sâaten. Bir saat 60 dakika; o değil.

"Beş dakika, on dakika, bu kadarlık bir
zaman ilimle meşgul."

İlim tahsil ediyor.

Hayrun min-kıyâmi leyletin. "-Beş daki-
ka, on dakika ilim tahsil etmek- sabaha kadar

¹⁶ Deylemî, *el-Firdevs*, II, 441, r. 3917; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, X, 131, r. 28656; Gümüşhânevî, *Râmûz*, 312, 13.

ibadet etmekten daha hayırlıdır.” *Ve talebü’l-ilmî yevmen*. “Bir şey öğreneyim diyerek bir gün, akşama kadar çalışıyor.” *Hayrun min-sıyâmi selâseti eşhurin*. “Bu bir günlük ilim üç ay oruç tutmaktan hayırlıdır.” *Hayrun min-sıyâmi selâseti*. “Bir gün ilim tahsili, oruç tutmaktan daha hayırlıdır.”

Allah yolunu öğreneceksin, ferâiz-i İlâhiye’ye yürümüşsün. Bu, oruçtan daha hayırlıdır.

Bugünkü gencin ne Allah’tan haberi var, ne farzdan haberi var, ne de vacipten haberi var. Ancak camiye gelen müslümanlardan müslüman var. Ondan gayrısının hiçbir şey bildiği yoktur.

طَلَبُ الْفِقْهِ حَتْمٌ وَاجِبٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ

*Talebü’l-fıkhi hakkun vâcibün alâ-küllî müslimin.*¹⁷

¹⁷ Ebû Ya’lâ, *Müsned*, VII, 167, r. 4141; Deylemî, *el-Firdevs*, II, 439, r. 3913; Ali el-Muttakî, *Kenzu’l-*

Hız. Enes *radıyallahu anh'*ten rivayet edilmiş.

Talebü'l-fıkhi. “Fıkıh denilen ilmi talep etmek, öğrenmek.” *Hakkun vâcibün*. “Muhakkak vaciptir.” *Alâ-küllü müslimin*. “Her *Lâ ilâhe illallah Muhammedün Resûlullah* diyen müslümana bu fıkıh ilmini öğrenmek farzdır.”

g. Fıkıh, 'anlamak, idrâk' demektir

Tirmizî hazretleri diyor ki;

el-Fıkhu el-fehmü. “Fıkıh, ‘anlamak, idrâk’ demektir.” *Ve indi şehru'l-fıkain*. “Perdenin ortadan kalkması, demektir.”

İyi dikkat edin; fıkıh, perdenin ortadan kalkması demektir.

Bu perde dururken, bunun arkası görünmez. Bu perdeyi ne zaman kaldırırsan o zaman dışarısını görürsün. Bu ilmin önünde de perdeler, nefisler, emmâreden başlar, yukarıya kadar gider. Bunların hepsi birer engel,

ummâl, X, 159, r. 28825; Gümüşhânevî, *Râmûz*, 312, 14.

birer mânidir. İnsanın hakikati görmesine mânidir. Kitapta okursun ama orada kalırsın.

Fe iza abada'llâhe bimâ emera ve neha. Ba'de in fehime inkeşfe lehu an tebdîli fi mâ emera ve neha. "Bundan sonra insanda Cenâb-ı Hakk'ın emirlerine, yasaklarına katiyen itiraz doğmaz."

"Emri nasılsa nehyi de öyle" diyerek emirlerinde güzellik aramaz, yasaklarında da kötülük aramaz. "Allahım'ın emridir, hepsi güzeldir." der. Emri de güzel, nehyi de güzel. Nehyediyorsa onun altında fevâid doludur.

İçkinin aleyhinde dünya şikâyetçidir. Sigaranın aleyhinde dünya şikâyetçidir. Bugün insan o menhiyyatı neden irtikâp ediyor? Hem "müslümanım" diyor, hem de bunu irtikâp ediyor.

"Canım, sigarada ne var Hocaefendi?"

Ben bilmem.

Geçen bir yerde okuyuverdiler. Amerika'nın mütehassısları sigaranın içindeki dertleri binin üstüne çıkarmışlar. Dertleri bin iki yüz mü neymiş. O kadar fena musibetmiş ki

“kanser” denilen dert de oradan ileri geliyormüş. İnsanın sıhhatine muzır oluyor.

Sigara içen insanın damarlarının resmini çekmişler; “Az içenin şu kadar, çok içenin şu kadar” diye ayırmışlar. “Hiç içmeyenin de bu kadar” demişler.

Daralmış, daralmış tabi kan “Oradan geçeceğim.” diyerek zorlanıyor. Sahibini müşkülata sokuyor. Ondan sonra “Vay, kalp geldi!” diyor, “Vay, bilmem ne geldi!” diyor. Kıvranıyor insan.

Halbuki bu yolları tıkayan şeyin başlıca sebebi sigaradır.

Bunun ne faydası var?

Püf püf demekten başka bir faydası yoktur. Hem keseye zarar hem de vücuda zararlıdır. Bugün dünya, sigaranın zararlı olmasının iddiacısıdır. Bu zararlı şeyi biz bugün can ile baş ile çocukların nafakasından da kesmek suretiyle içmek mecburiyetinde kalıyoruz.

Ama bunu söylemekle olmuyor, gönül gözü açılmadıkça insan bunun zararını göremez. Çünkü bunun ikinci bir zararı var; me-

lekler insanın yanına sokulmuyor. Melekler sokulmayınca da Allah esirgeye, son nefes gelince “Lâ ilâhe illallah” diyemez. Son nefeste “La ilahe illallah” deyip âhirete geçecek. Bu sırada melek gelmezse şeytan gelir, insanı aldatır. En büyük zararı buradadır.

O pis kokunun yanına melek sokulmaz. Allah esirgeye, bazen şöyle namaz kılarken bir sigaralının yanına düşersek onun secde ettiği yerden insanın burnuna öyle pis koku geliyor ki insan çabucak başını kaldırmak mecburiyetinde kalıyor.

İçkinin ki de başkadır. Canım, yine hani söz dedik ya.

“İçki nedir ki abartma, yediğimiz, içtiğimiz üzüm değil mi bu? Bu yediğimiz üzüm helal de bunun suyu neden haram oluyormuş?” dedi mi gitti gürültüye.

Allah’ın helâlini helâl, haramını haram bilmek lazımdır. Helâline haram dersin haramına da helâl dersin bu iş olmadı. Onun için bunun ilmi muhakkak lazımdır.

“Bir insan ibadetin fedâilini, yasakların da zararını görmezse o adam kördür.” diyor.

İbadetlerin fevâidini görüp yapmıyor. Zararları görüp de yasaklardan da kaçınmıyorsa o adam hakikaten kördür. Hani körler var, gözleri görmez, onun gözü görmez, kör. Güzel, yine yolunda gider.

O âmâ dediğimiz adam, beş vakit namaza geliyor, bizim arkamızda namaz kılıyor, adam hafız da olmuş. Bu, âmâ değildir. Âmâ gönül gözü kör olan adam ki Allah muhafaza etsin.

Ve men amâ an zâlik ve hüve câhil.
“Madem ki gönlü kör, o hâlis câhildir.” Cahil-likten daha zararlı bir şey de yoktur.

طَلَبُ كَسْبِ الْحَلَالِ فَرِيضَةٌ بَعْدَ الْفَرِيضَةِ.

*Talebü kesbi'l-helâli ferîdatün ba'de'l-ferîda.*¹⁸

¹⁸ Beyhakî, *es-Sünenü'l-kübrâ*, VI, 211, r. 11695; Beyhakî, *Şuabu'l-îmân*, XI, 175, r. 8367; Deylemî, *el-*

Talebü'l-fıkıh nasıl böyle lazımsa, *Talebü kesbi'l-helâli ferîdatün ba'de'l-ferîda...*

Şimdi bu hadiste;

Talebü kesbi'l-helâli. “Helâl kazanç temin etmek, helâl kazancı yemek.” *Ferîdatün ba'de'l-ferîda*. “Mektûbâtтан sonra asıl farz olan helâl lokmayı yemektir.”

Esasü fi't-takvâ ve aslü'l-verâ'. “Helâl lokma, verânın aslı, takvânın da esasıdır.”

Helâl yemeyen adamda takvâ da olmaz, verâ' da olmaz.

alâ taraati veche aleyke rızk “Sen abdeste devam et ki rızkın geniş olsun.”

Abdeste devam et; abdestli olan insanın rızkı daima geniş olur.

Demişler ki: “Bu rızkın genişlemesinden murad, helâl lokmadır.”

Helal lokma olmadıkça yenen yemeklerden vücudumuzda hâsıl olan kan, kandan

Firdevs, II, 441, r. 3918; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, IV, 9, r. 9231; Gümüşhânevî, *Râmûz*, 312, 15.

hâsıl olan et ve kemiklerden hayır gelmez. Vücudumuz bu yediğimiz lokmanın tesiri altındadır.

Yediğimiz lokma helal değilse vücutta hâsıl olan kan ve kuvvetler isyan eder. Bugünkü gençlik nasıl isyan ediyorsa vücut da sahibine öyle isyan eder. İnsanda envai çeşit marazlar belirir. Baş ağrısı, diş ağrısı, karın ağrısı, bel ağrısı, ayak ağrısı bitmez tükenmez. O vücudun isyanından neşet eder.

Sen nasıl Allah'a isyan ettiysen vücut da sana isyan ediyor, çeşitli dertler çıkıyor. Hadi doktora, hadi doktora. O doktor, bu doktor, şu eczane, bu eczane.

Geçer mi, geçmez mi?

Geçer; işte paralar gider, şunlar gider, bunlar gider. Herkesin hâli de bir değil tabi. Allah kusurumuzu affetsin.

Onun için;

Kesbi'l-helâli ferîdatün ba'de'l-ferîda.

“İlk farz, helal kazançtır.”

Onun için ilmin aslı, basirettir. Yoksa kitapları okursun; “Bu caizdir, bu da caiz değildir, bu böyledir, bu da şöyledir.”

Bu ilim, bunu böyle duymakla olmaz. Okumaya lüzum yoktur. Ama gönül ilminden, mücahededen mahrum olan insanlar o ilimden mahrumdurlar. Ne kadar dervişlik taslar-sa taslasın....

طَهِّرُوا هَذِهِ الْأَجْسَادَ طَهَّرَكُمُ اللَّهُ، فَإِنَّهُ لَيْسَ عَبْدٌ
يَبِيتُ طَاهِرًا إِلَّا بَاتَ مَعَهُ مَلَكٌ فِي شِعَارِهِ لَا
يَنْقَلِبُ سَاعَةً مِنَ اللَّيْلِ إِلَّا قَالَ: اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِعَبْدِكَ
فَإِنَّهُ بَاتَ طَاهِرًا.

*Tahhirû hâzihi'l-ecsâde tahherekü-
mü'llah, fe-innehû leyse abdün yebîtün tâhi-
ran illâ bâte meahû melekün fî-şîârihî lâ
yenkalibü sâaten mine'l-leyli illâ kâle:*

Allâhümme iğfir li-abdike fe-innehû bâte tâhîran."¹⁹

Tahhirû hâzihi'l-ecsâde tahherakümü'llah. "Siz bu cesedinizi temizleyiniz ki Allah da sizi temizlesin."

Sende iman olmadıktan sonra her gün banyodan dışarıya çıkma. Beş vakit değil, on vakit banyoya gir, sabunun envai çeşidiyle yıkan, pırıl pırıl ol, iman olmadıkça Allah senin vücudunu yıkamaz.

"Siz cesedinizi temizleyiniz." *Tahherekümü'llah.* "Allah da sizin içinizi temizlesin." Siz dışınızı temizleyin; Allah içinizi tertemiz yapsın.

Neyin sayesinde?

¹⁹ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, XII, 446, r. 13620; Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, XII, 446, r. 13621; Taberânî, *el-Mu'cemü'l-evsat*, V, 204, r. 5087; Deylemî, *el-Firdevs*, II, 460, r. 3967; Heysemî, *Mecme'u'z-zevâid*, X, 128, r. 17074; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, IX, 277, r. 26003; Ukaylî, *ed-Duafâ*, III, 362; Gümüşhânevî, *Râmûz*, 313, 1.

İman ve ihlâs sayesinde. Haramları bilmez, onlardan uzak olmazsan imandan, ihlâstan mahrum olursun.

Fe-innehû leyse abdün yebîtün tâhîran illâ bâte meahû melekün fî-şîârihî. “Bir kimse yatarken abdestini alır, hiç olmazsa dört rekat namazını kılar, abdestli olarak da yatarsa yanına bir de melek yatar.” *Lâ yenkali-bü sâaten mine’l-leyli.* “İnsan gece uyku haliyle sağa döner, sola döner.” *İllâ kâle; Allâhümme iğfir li-abdike.* “O meleğin vazifesi sen kımıldadıkça; ‘Yâ Rabbi! Bu kulunu affet.’ diye dua etmektir.” *Fe-innehû bâte tâhîran.* “Çünkü senin bu kulun temiz olarak, abdestli olarak yattı. Binâenaleyh sen de onun günahlarını affet.” diye dua ediyor.

Meleğin duası şüphesiz ind-i İlâhiye’de makbuldür.

Bir tebşirât daha okuyayım:

طُهورُ الطَّعامِ يَزِيدُ فِي الطَّعامِ وَالِدِّينِ وَالرِّزْقِ

*Tuhûru't-taâm yezîdü fi't-taâmi ve'd-dîni ve'r-rızk.*²⁰

h. Yemeğin abdesti elleri ve ağzı yıkamaktır

Tuhûru't-taâm. “Yemek yerken abdest almak ki elleri yıkamaktan ibarettir.”

Yemeğin abdesti elleri ve ağzı yıkamaktır. Ellerinizi ve ağzınızı yıkadınız mı abdest almış sayılırsınız. Tabi abdestli olursanız daha âlâdır.

Yezîdü fi't-taâm. “Bu sizin taamınızı da arttırır.”

Yemeğiniz bereketlenir.

Ve'd-dîn. “Dininizi de arttırır.”

Daha?

Ve'r-rızk.

²⁰ Beyhakî, *el-Âdâb*, I, 148, r. 354; Taberânî, *ed-Duâ*, I, 564, r. 2033; Kudâ'î, *Müsnedü's-Şihâb*, II, 79, r. 921; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, XV, 243, r. 40764; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-evliyâ*, VIII, 257; Gümüşhânevî, *Râmûz*, 313, 3.

طُهُورُ الرَّجُلِ لِصَلَاتِهِ يُكَفِّرُ اللَّهُ بِطُهورِهِ ذُنُوبَهُ،

وَتَبْقَى صَلَاتُهُ نَافِلَةً لَهُ

*Tuhûru'r-racüli li-salâtihi. Yükefferu'llâhu bi't-tuhûrihi zünûbehû ve tebkâ salâtühü nâfileten lehû.*²¹

Tuhûru'r-racüli li-salâtihi. “Kişinin namazı için aldığı abdest.” *Yükefferu'llâhu bi't-tuhûrihi zünûbehû.* “O abdestiyle Cenâb-ı Hakk onun bütün günahlarını döker.”

Sen zannetme ki sadece hacca gidince günahlar dökülür. O aldığımız abdestle, abdest âzâlarından bütün vücudumuzun günahları dökülür.

Adımlarımızla camiye geliriz, günahlarımız dökülür. Cami kapısından içeriye girerken

²¹ Ebû Ya'lâ, *Müsned*, VI, 52, r. 3297; Beyhakî, *Şuabu'l-îmân*, VII, 20, r. 4591; Taberânî, *el-Mu'cemü'l-evsat*, II, 288, r. 2006; Heysemî, *Mecme'u'z-zevâid*, I, 225, r. 1139; Muhammed b. Nasr, *Kıyâmu'l-leyl*, I, 34. Gümüşhânevî, *Râmûz*, 312, 2.

günahlarımız dökülür. Yaptığımız hayrât u hasenâtlarla yine günahlarımız dökülür.

Allahu Teâlâ'nın lütfu olmasa biz yaşayamayız.

Ve tebkâ salâtühü nâfileten leh. “Sırtta günah kalmadı. Günah kalmayınca namaz bütün fedâiliyle ziyadeleşiyor.” Çünkü abdestle günahlarını affettirdi. Namazın affettireceği bir şey kalmadı, o fedâil oluyor. Ziyadeleşme, derecelerin artmasına vesile oluyor.

Onun için taamdaki abdestle beraber ellerin yıkanması efdaldir.

Ellerinizi yıkadıktan sonra da havluya silmemek lazımdır. O ıslak elinizle yemeğinizi yersiniz. Bu da dininizin artmasına sebep olur. Rızkınızın da artmasına sebep olur.

“Abdest almakla, el yıkamakla nasıl rızık artar?” dersin.

Ne bileyim ben nasıl artacağını?

Cenâb-ı Peygamber olsaydı, gider sorardık.

“Yâ Resûlallah! Bu rızık nasıl artar? Din bu abdestle nasıl artar?” diye sorardık.

Tuhûru't-taâm yezîdü fi't-taâmi ve'd-dîni ve'r-rızk.

Bu rızkın artmasına çeşitli vesileler vardır; o vesilelerden birisi de buymuş.

Allah kusurlarımızı affetsin. Tevfîkât-ı samedâniyyesine mazhar etsin.

Allah pazar derslerinden bizi mahrûm etmesin. Bu deniz kıyılarına ve pazar gezilerine hayran olup da dersleri kaçıran kardeşlere de Allah şefkatler, iyilikler ihsan buyursun da bunun kadir kıymetini bilenlerden eylesin.

el-Fâtiha.

Yâ Rabbi! Bu okuduklarımızdan, hatimlerden, dualardan, tesbihlerden hasıl olan ecr ü mesûbâtı sevgili Peygamberimiz *sallallahu Teâlâ aleyhi ve sellem* Efendimiz hazretlerinin ve cümle Peygamberân-ı izâm hazerâtının evlâd, ezvâc, ashâb, etbâlarının ve bu ana kadar geçmiş olan bi'l-cümle mü'min,

mü'minat ve meşâyih-ı izâmımızın ruhlarıyla beraber, memleketimizin medâr ı iftihârı Eyüp Sultan hazretlerinin ruhuyla, bilumum ashâb-ı güzîn *rıdvanullahi Teâlâ aleyhim ec-maîn* hazretlerinin ruhlarına, İskender Pa-şa'nın ruhuyla bilumum ashâb-ı hayrâtın da ruhlarına, vaaz-ı hâzırûn ve cemaat kardeşle-rimizin de ve bu hatimleri okuyan kardeşle-rimizin de geçmişlerinin ruhlarına ayrı ayrı hediye eyledik, Mevla vâsıl eyleye.

Cümlesinin ruhlarını mesrûr, kabirlerini pür nûr, makamlarını âlî, derecelerini yüksek eyleyip seyyiâtlarını ve seyyiâtlarımızı da hasenâta tebdîl eyleye. Bizler dahi onlar gibi bu dâr-ı dünyadan göç vakti gelince, cümle-mize az ağrı, âsân ölüm, kâmil bir imân ile ve buyurun *Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühâ ve Resûlühû*.

Mevlid ayı hürmetine bir dahi *Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhamme-den abdühû ve Resûlühû*, aşk ile bir dahi *Eş-hedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Mu-hammeden abdühû ve Resûlühû* kelime-i tay-yibe-i münciyesini de cân u yürekten söyleye

söyleye çene kapayıp göz yummayı Mevlâ
cümle Ümmet-i Muhammed'e hâsseten biz
âciz kullarına da lütf u ihsân eyleye.

Mehmed Zahid KOTKU

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak
için tıklayınız.](#)

